

УДК 327.5:061.1НАТО

Курик О. М.

**СТРАТЕГІЧНА КОНЦЕПЦІЯ
НАТО 2010 РОКУ ТА ВИКЛИКИ
СУЧАСНОСТІ**

Стаття присвячена аналізу Стратегічної концепції НАТО 2010 року та дослідженню її відповідності сучасним загрозам безпеки. Також у статті проаналізовано співробітництво НАТО з іншими структурами такими як ООН та ЄС. Окрему увагу автор приділив висвітленню гібридної агресії з-боку Росії, питанню забезпечення безпеки у Чорноморському регіоні та зростанню амбіції Китаю щодо того, щоб стати провідною світовою технологічною наддержавою.

Ключові слова: *Стратегічна концепція, НАТО, гібридна агресія, ООН, ЄС, Китай, Росія, євроатлантична безпека, тероризм, Чорноморський регіон, Україна.*

Постановка проблеми.

В глобалізованому світі, в умовах мінливого безпекового середовища, питання забезпечення стійкості до різного роду загроз і безпеки держав та суспільства стає як ніколи актуальним. Найголовніше те, що для досягнення стійкості та безпеки потрібен комплексний підхід із залученням значних ресурсів, що вимагає співробітництва та взаємодії різних держав. Саме з цією метою і була прийнята Стратегічна концепція НАТО 2010 р., яка досі відіграє основну роль в забезпеченні спільної оборони і безпеки країн-учасниць Північноатлантичного альянсу, визначає підходи та методи НАТО у посиленні безпеки Євроатлантичного

регіону та протидії загрозам та ризикам. Однак враховуючи, що документ був прийнятий у 2010 році, чи є він актуальним до сучасних загроз, які набули поширення після 2014 року?

Отже, **метою статті** є комплексне вивчення основних положень Стратегічної концепції 2010 року з урахуванням сучасних викликів та загроз у міжнародній безпеці.

Аналіз основних досліджень. Для аналізу та аргументування даної теми використані наступні джерела: тексти Стратегічної концепції 2010 р. та інші стратегічні документи, починаючи з 1949 року, документи та підсумкову заяву Саміту НАТО у Брюсселі 2018 р. Перспективи діяльності НАТО розкриває документ «НАТО–2030: об'єднані для нової ери» та аналітична робота П. Моркоза. Це питання також привертає увагу українських політиків, аналітиків та вчених. Промова віце-прем'єр-міністра України Ольги Стефанішиної на щорічному міжнародному безпековому форумі у Канаді та участь міністра закордонних справ Дмитра Кулеби у зустрічах країн-членів НАТО розкривають основну роль південно-східного флангу у питанні забезпечення безпеки Чорноморського регіону в контексті російської агресії та важливості взаємодії з Україною в цьому питанні. Аналітики НІСД А. О. Місюра та В. О. Паливода розглядають проблему забезпечення стійкості держави і суспільства у сфері національної безпеки, а також важливість співробітництва НАТО та ЄС у цьому напрямку.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні НАТО є найуспішнішим союзом в історії, який охоплює майже мільярд людей і половину світового ВВП у просторі, що простягається від тихоокеанського узбережжя Північної Америки до Чорного моря. Стратегія діяльності альянсу, його цілі, характер і основні завдання в сфері безпеки міжнародного простору визначені

у Стратегічній концепції «Активне залучення, сучасна оборона» від 2010 року.

Зазначимо, що державами, які підтримали ідею підписання та розробки Стратегічних концепцій НАТО, є члени організації, які одночасно беруть участь у роботі ООН, ОБСЄ та ЄС. Саме ці організації виступають основними елементами євроатлантичної системи безпеки та стабільності, несуть першочергову відповідальність у запобіганні конфліктів, регулюванні криз, підтриманні безпеки та миру всього євроатлантичного регіону [8].

З 1946 року до завершення «холодної війни» було розроблено чотири Стратегічні концепції. Перший документ від 6 січня 1950 року отримав назву «Стратегічна концепція оборони Північноатлантичного регіону» та став першою Стратегічною концепцією альянсу. В документі затверджувалась першочергова функція НАТО, а саме стримування можливої агресії та невиконання відповідних дій у разі такої агресії.

У 1952 році в умовах стратегічної обстановки, яка стрімко змінювалася через Корейську війну 1950–1953 рр., вступ до НАТО Греції і Туреччини, а також через зростаючу напругу між США та СРСР, НАТО змушена була переглянути існуючу концепцію відповідно до нових викликів. Результатом стало прийняття 3 грудня 1953 року нової стратегічної концепції, в якій зберігалися основні принципи, але оновлювалися стратегічні керівні вказівки відповідно до нових викликів та загроз.

Третя Стратегічна концепція НАТО була прийнята 23 травня 1957 року та стала першим документом, у якому оголошувались принципи «масованого удару у відповідь» в якості одного з ключових елементів стратегії.

Четверта Стратегічна концепція НАТО була прийнята 12 грудня 1967 року, а остаточний текст документу був виданий 16 січня 1968 року. Цій стратегії були притаманні дві важливі риси: гнучкість та

ескалація, тобто неможливість передбачити, які саме дії збирається приймати НАТО у відповідь на агресію й поступове нарощування військової могутності.

Після завершення «холодної війни» були прийняті стратегічні концепції, які докорінно відрізнялися від попередніх. В документах 1991 та 1999 років пріоритетна увага надавалася оборонному характеру альянсу задля захисту безпеки, суверенітету й територіальної цілісності держав-членів, але на максимально низькому рівні озброєних сил.

Основною передумовою прийняття Стратегічної концепції 2010 року стали: посилення загрози міжнародного тероризму й зброї масового ураження після терактів 11 вересня 2001 р. проти США, невідповідність ресурсних можливостей та наявних потенціалів країн-членів у спроможності забезпечити мир і стабільність там і коли це необхідно для захисту свободи та безпеки членів НАТО. Перший крок в напрямку прийняття чинної Стратегічної концепції був зроблений в листопаді 2006 року, коли керівники НАТО затвердили «Комплексні політичні настанови». У цьому документі були сформульовані принципи та першочергові завдання з усіх питань спроможності альянсу та був наданий аналіз можливої майбутньої обстановки в сфері безпеки. Чинна Стратегічна концепція НАТО була оприлюднена під час зустрічі в Лісабоні в листопаді 2010 року [8].

Найважливішими завданнями, які поставили перед собою країни-члени НАТО в Стратегічній концепції 2010 р. є: колективна оборона. Відповідно до статті 5 Вашингтонського договору, члени НАТО повинні завжди надавати допомогу один одному в разі нападу. Це зобов'язання залишається твердим і непорушним. НАТО буде здійснювати стримування і захист від будь-якої загрози агресії, а також від нових викликів у сфері безпеки там, де вони загрожують основам безпеки окремих

країн-членів і Північноатлантичному союзу в цілому [7].

Кризисне регулювання. НАТО підтверджувала готовність використовувати політичні та військові засоби з метою допомоги у врегулюванні виникаючих криз, які потенційно можуть торкатися безпеки Північноатлантичного альянсу. Спираючись на досвід проведення операцій НАТО в Афганістані і Західних Балканах, альянс створив комплексний підхід для ефективного регулювання, поєднуючи в собі політичні, цивільні та військові елементи. Саме підтримка Афганістану, який не має виходу до моря і розташований по сусідству з Китаєм, Пакистаном, Іраном і Центральною Азією, є важливою, через геостратегічне та геополітичне положення країни. Це єдина країна регіону, що надає відкритий доступ силам США і країнам НАТО. Небезпека і нестабільність в Афганістані може дестабілізувати регіон і створити благодатний ґрунт для терористичних груп, що стане загрозою для країн НАТО і партнерів. Також альянс підтверджує свою давню прихильність до Афганістану і постійну підтримку афганських національних сил оборони і безпеки, а також висловлює своє прагнення до підписання в подальшому мирного договору [7].

Безпека на основі співпраці. НАТО зобов'язувалася активно працювати в інтересах зміцнення міжнародної безпеки за допомогою партнерства з країнами та іншими міжнародними організаціями, роблячи активний внесок в контроль над озброєннями, нерозповсюдженням, роззброєнням та реалізуючи політику «відкритих дверей». Необхідно також зазначити, що дана концепція покладає на НАТО відповідальність запобігати кризам і забезпечувати світову безпеку спільно з ЄС. Вона висловлює рішучість щодо звільнення світу від ядерної зброї, але наголошує, що, допоки вона існує, альянс залишиться ядерним союзом.

На сьогоднішній день НАТО виділив головну проблему, яка відродилася в ХХІ столітті і яка вимагає пошуку нових рішень, підходів і модернізації Стратегічної концепції 2010 року. Вона полягає у відродженні геополітичної конкуренції, тобто обміні, ескаляції державного суперництва і суперечок з приводу територій, ресурсів і цінностей, що змінює стратегічну ситуацію в цілому.

Щодо міжнародного співробітництва, слід зазначити, що пріоритетне значення НАТО надає ЄС та ООН. Сторони мають спільні цілі та розуміння проблем міжнародної та регіональної безпеки, тож це співробітництво Альянс вважає взаємодоповнюючим. Ще одним важливим фактором Стратегічної концепції 2010 р. є прагнення НАТО до співпраці і розвитку партнерських відносин з Україною і Грузією, полегшення євроатлантичної інтеграції Західних Балкан, поглиблення співпраці з учасниками середземноморського діалогу та розвитку більш глибокого партнерства в сфері безпеки з партнерами Перської затоки. Також НАТО зобов'язалася робити все для розвитку і трансформації альянсу, задля більш ефективного подолання криз ХХІ століття в сфері безпеки [5].

В даному контексті можна згадати співпрацю НАТО з Росією, адже цьому було надано особливе значення в стратегічній концепції, що відповідало міжнародній ситуації у 2010 році. Відповідно до документу, їхні взаємини мають бути засновані на цілях і принципах поваги демократичних цінностей, суверенітету, незалежності і цілісності всіх держав євроатлантичного регіону. Одним із найважливіших принципів стратегічної концепції є «оборона і стримування» у форматі поєднання ядерних і звичайних бойових засобів, що й надалі залишається ключовим елементом [7]. Співпраця з Росією також розглядалася в контексті скорочення балістичних ракет, збільшення прозорості щодо ядерного озброєння і його

переміщення далі від території країн-членів НАТО.

Агресивні дії Російської Федерації проти Грузії 2008 р. та України в 2014 р., що супроводжуються постійним нарощуванням військ та напористою діяльністю в районах Балтійського та Чорноморського регіонів, у Східному Середземномор'ї та на Крайній Півночі, призвели до різкого погіршення відносин та негативно вплинули на безпеку євроатлантичного простору. НАТО розпочала розробку нових підходів із вдосконалення своєї системи оборони і стримування, в тому числі за рахунок посилення передової присутності, Плану дій щодо забезпечення готовності та Ініціативи готовності НАТО. В результаті, Північноатлантичний альянс тепер володіє більш широким набором інструментів не тільки для протидії російській військовій загрози, але й для розуміння, прогнозування та захисту від тероризму і загроз в гібридній та кіберсфері [13, с. 25]. Також у 2015 р. міністри закордонних справ країн-членів альянсу ухвалили нову «Стратегію реагування на прояви гібридної війни», а у 2016 р. затвердили «Керівні принципи щодо стійкості». Але проведення адаптацій та затвердження вузькоспрямованих стратегій не є гарантією майбутнього успіху. За А. Місюрою та В. Паливудою, необхідна повна згуртованість для підтримки спільних цілей НАТО, якої буде складніше досягти ніж в попередні епохи [5, с. 5–7].

Крім зміни відносин з Росією та загострення безпекової ситуації в Європі в наслідок агресивних дій Кремля, зростання інших загроз, зокрема, кіберзагрози, війна на Близькому Сході, проблема «Півдня» тощо, на думку експертів, вимагають від НАТО нагального перегляду існуючої стратегічної концепції від 2010 р. та вироблення ефективної стратегії забезпечення стійкості і безпеки її країн-учасниць [13, с. 16]. Попередні підходи до змісту нової концепції

відображені у документі «НАТО–2030: об'єднані для нової ери», в якому надається оновлений перелік загроз та шляхів протистояння. Аналізуючи основні положення документу, доцільно звернути увагу на наступні пункти.

Підходи до вирішення конфліктних ситуацій з Росією та іншими важливими регіонами займають вагоме місце у сучасній та подальшій політиці НАТО. За доповіддю експертів, перш за все вони будуть стосуватися врегулюванню нестабільності в Ірані, Іраку, Сирії, Афганістані та Україні. Підходи будуть направлені на вирішення питання з Росією стосовно анексії Криму в 2014 році, війни на Сході України та втручання в сирійську громадянську війну, що триває з 2015 року. Взагалі, політика Росії на Близькому Сході загострює напругу і політичну розбіжність в регіоні, оскільки ця країна надає чималу фінансову, політичну й матеріально-технічну допомогу. У комплексі, НАТО прагне нарощувати і розвивати нові технології, щоб захистити своїх партнерів від нових загроз як, наприклад, кібернетична дезінформація та виникнення нових форм гібридних атак [13, с. 25].

Основним чинником, який також впливає на проблему сьогодні, є геополітичний та ідеологічний виклик з боку Китаю. Група експертів, у своїй доповіді щодо розробки нової Стратегічної концепції зазначили, що в умовах технологічного підйому Китаю та зростаючих EDT (нові та / або руйнівні технології), НАТО має адаптуватися до потреб більш складного стратегічного середовища [13, с. 5–6]. Взагалі, Китай та його тенденції до більшого авторитаризму й розширення своїх територіальних амбіцій ставлять гострі виклики для відкритих і демократичних суспільств. Але, тим не менш, для більшості союзників Китай залишається одночасно економічним конкурентом і важливим торговим партнером, тому на сьогоднішній день

Китай представляє як можливості, так і виклики для НАТО до яких вона має наміри адаптуватися [12, с. 27].

Китай також є джерелом серйозних ризиків в деяких критичних для НАТО секторах, таких як: телекомунікації, космос, кіберпростір, нові технології, а також компанії з дезінформації. НАТО прагне впроваджувати нові підходи щодо поліпшення цих сфер і налагоджувати економічні та торговельні зв'язки з Китаєм. Також НАТО збирається зробити все можливе для сприяння відносинам країн-членів альянсу з Китаєм, а саме створити консультативний орган підтримки існуючих зусиль для обміну інформацією, досвідом та обговорення всіх аспектів інтересів безпеки країн-членів НАТО, а також для підтримки взаємодії з Китаєм на двосторонній основі через такі формати, як «17+1» та Ініціатива «BeltRoad». Це вимагає, щоб Китай не міг використати розбіжності між союзниками, а НАТО, у свою чергу, у випадку загрози з боку Китаю, міг продемонструвати свою здатність бути ефективним суб'єктом захисту [13, с. 28].

Інший чинник впливу на проблему – це політичні розбіжності всередині НАТО й загроза єдності альянсу. Зокрема, Дональд Трамп неодноразово критикував альянс та скаржився на те, що витрати США на підтримку спільної безпеки незмірно більше, ніж всіх її союзників. Він наполягав, аби країни-члени НАТО підвищили свої витрати на оборону до 2% ВВП, погрожуючи виходом США з НАТО. Також Трамп ставив під сумнів необхідність захищати союзників альянсу, особливо невеликі країни такі як Чорногорія [10]. З приходом до влади нового президента Джо Байдена у 2021 році політика США щодо європейських держав змінилася. На Мюнхенській конференції з безпеки президент Сполучених штатів заявив про наміри виконувати свої обов'язки перед

партнерами НАТО й захищати інших членів альянсу в разі нападу на них [1; 12].

Таким чином, слід зазначити, що розбіжності всередині альянсу неминучі й загрожують колективним інтересам і безпеці країн-членів НАТО. Сюди входять дії, які мають пряме відношення до традиційної географічної та функціональної місії, але також поширюються на кібернетичні, технологічні сфери і демократичний спосіб життя.

Чинником, який впливає на зміну стратегічної обстановки та вимагає оновлення стратегічної концепції, є тероризм. У Стратегічній концепції 2010 року, задля боротьби з тероризмом, підкреслюється необхідність в розширеному аналізі, консультаціях і навчанні місцевих сил. З тих пір НАТО домоглася важливих успіхів, в тому числі шляхом прийняття і подальшого оновлення Плану дій по боротьбі з тероризмом (БТ) 2017 року.

Але зараз підходи до боротьби з тероризмом потребують деякого оновлення. Тож на думку експертів, НАТО має більш чітко інтегрувати боротьбу з тероризмом до своїх основних завдань – зокрема колективної оборони, управління кризами та кооперативної безпеки. Також Альянс повинен посилити боротьбу з тероризмом в рамках гібридної та кіберрозмов. [13, с. 32].

Значна увага приділяється питанням розвитку нових технологій, енергетичної безпеки, контролю над озброєннями, роззброєнням та нерозповсюдженням, зміни клімату та пандемії, які так чи інакше впливають на стратегічне середовище Північноатлантичного регіону. Розповсюдження державними і недержавними суб'єктами ядерної зброї та інших видів зброї масового ураження (ЗМУ), а також засобів їх доставки, що становить загрозу населенню, території і військам країн-членів НАТО, викликає занепокоєння, тому основний підхід у

вирішенні цієї проблеми був затверджений на саміті в Брюсселі. НАТО закликала зміцнити зусилля з ефективною боротьби із поширенням зброї масового ураження за допомогою універсалізації та повного виконання Конвенції про заборону хімічної зброї, Конвенції про біологічну і токсичну зброю, ДНЯЗ, Ініціативи з безпеки в боротьбі із розповсюдженням, резолюцій 1540, 2325 РБ ООН та ініціатив з контролю за ядерним роззброєнням [3].

Тож, НАТО розробляє нову концепцію, в якій виділять зазначені новіта модернізовані завдання і підходи до вирішення проблем міжнародної безпеки. На сьогоднішній день вже відомі рекомендації від провідних експертів альянсу. Наприклад, щодо гібридної діяльності терористичних організацій, у своїй доповіді «НАТО–2030: об'єднані для нової ери» експерти рекомендують розробити нові підходи до атрибуції, стримування в гібридній сфері та боротьби з дезінформацією [13, с. 45]. НАТО має вдосконалити сучасну практику обміну розвідданими між країнами-членами альянсу, щоб досягти загальної обізнаності про ситуацію у ключових сферах, включаючи нові безпечні притулки, а також гібридні тактики. На зустрічі у Брюсселі 2018 року було затверджено, що НАТО і надалі буде застосовувати підхід кругового огляду («360 градусів») задля безпеки і ефективного виконання всіх трьох основних завдань, викладених в Стратегічній концепції: колективна оборона, врегулювання кризових ситуацій та безпеку на основі співпраці [4].

Підходи ЄС, ОБСЄ, ООН та інших акторів мають спільні риси. Головною проблемою для партнерів альянсу залишається проблема стійкості, тому саме об'єднання та партнерство з НАТО має для країн-партнерів стратегічне значення. Тому основним підходом є налагодження контактів між союзниками, діалоги та пошуки консенсусів щодо конфліктів. Відносно Росії, партнери поділяють

погляди НАТО. ЄС, ООН та ОБСЄ активізували свої дії у пошуках рішення проблеми забезпечення стійкості держави та суспільства в умовах сучасних викликів та загроз. Слід відзначити, що у 2015 році ЄС закликав до «дієвих пропозицій, спрямованих на подолання гібридних загроз та зміцнення стійкості його держав-членів й партнерів». Над цим питанням ЄС та НАТО працюють спільно, починаючи з липня 2016 р. після підписання «Спільної декларації» [5, с. 10–12].

Щодо значення ключових проблем для України, можна зазначити те, що вони мають для нашої країни саме стратегічне значення. Як підкреслила у своїй промові на щорічному міжнародному безпековому форумі у місті Галіфакс, Канада віцепрем'єр-міністр О. Стефанішина: «Надання Україні Плану дій щодо членства в НАТО було б надзвичайно потужним сигналом трансформації всього регіону, що безперечно зробить систему трансатлантичної безпеки більш сильною та стійкою, але у питаннях протидії гібридним загрозам, Україна – першопроходець» [6]. Для України питання стратегії безпеки в Чорному морі є стратегічно важливими, як і для НАТО. Це питання зміцнення південно-східного фронту блоку НАТО, який і надалі буде підтримувати Україну. Але питання євроатлантичної інтеграції України залишається відкритим [6]. Слід також підкреслити, що нещодавно Україна вперше взяла участь у переговорах трикутника Румунії, Польщі та Туреччини – Східного флангу НАТО на тлі загроз із боку Росії. За словами міністра закордонних справ України Дмитра Кулеби, Україна є ключовим партнером НАТО у регіоні Чорного моря разом з Грузією і складає «невід'ємну частину формули його безпеки та процвітання». На переговорах міністри повинні були розглянути питання посилення присутності й готовності НАТО до зміцнення безпеки та стабільності в регіоні, євроатлантичні

перспективи України та Грузії та ініційований Україною формат «Кримської платформи» [9].

Висновки. Стратегічна концепція 2010 року «Активне залучення, сучасна оборона» й досі залишається одним із найважливіших документів, що визначає підходи НАТО до проблем безпеки, а саме: колективна оборона, врегулювання кризових ситуацій, безпека на основі співпраці, солідарність Північноатлантичного союзу, важливість трансатлантичних консультацій і необхідність постійного реформування. Стратегічна концепція 2010 року вважається найбільш ефективним та гнучким документом, у якому виділені найважливіші сучасні проблеми у світовій безпеці та шляхи їх подолання, але, в умовах розвитку гібридних форм загроз, його актуальність зменшилась.

На сьогоднішній день в концепції було визначено декілька найважливіших проблем, з якими стикається альянс: поширення балістичних ракет і ядерної зброї, тероризм, кібернетичні атаки і фундаментальні екологічні проблеми. З тих проблем, які набирають обертів, можна визначити гібридну загрозу з боку Російської Федерації, розбіжності всередині альянсу, а також стрімкий розвиток Китаю. Вирішення проблем є вкрай важливим для Північноатлантичного союзу й потребує неабиякої гнучкості й кооперації з боку країн-членів.

Документ «НАТО–2030: об'єднання для нової ери» розкриває сучасні підходи держав-членів НАТО до нових викликів та загроз, зазначаючи, що НАТО має адаптуватися до мінливої стратегічної обстановки, сформулювати послідовний, чіткий підхід до вирішення існуючих конфліктних ситуацій, розвиватися у кібернетичній сфері, нарощувати оборонний потенціал, зміцнити свої зв'язки та співпрацю з партнерами та оновити свою політику стосовно Росії та Китаю. Отже, у короткостроковій

перспективі НАТО планує приділити більше уваги вирішенню питання агресії Росії щодо України та анексії Криму, адже питання безпеки південно-східного флангу НАТО є вкрай важливим. Важливою метою також є конфігурація глобального співвідношення сил між РФ та НАТО як чинника вирішення питань гібридної агресії. Запорукою встановлення безпеки та стабільності в Європі та світі загалом вважається посилення співробітництва з іншими міжнародними структурами, в першу чергу, ЄС, ООН та ОБСЄ.

Список використаної літератури :

1. Байден: США захищатимуть всіх союзників НАТО. *Українська Правда*. 2021. URL: <https://www.pravda.com.ua/rus/news/2021/02/19/7284081/> (дата звернення: 10.03.2021)
2. Брюссельський саміт НАТО для України. Сім головних результатів. *Institute of World Policy*. 2018. URL: <http://iwp.org.ua/publication/bryusselsrezultativ/> (дата звернення: 10.03.2021)
3. Заява за підсумками зустрічі на вищому рівні в Брюсселі. *NATO*. 2018. URL: https://www.nato.int/cps/ru/natohq/official_texts_156624.htm (дата звернення: 10.03.2021)
4. Зустріч Військових керівників країн з метою обговорення майбутньої військової стратегії. *NATO*. 2018. URL: https://www.nato.int/cps/uk/natohq/news_158486.htm?selectedLocale=uk (дата звернення: 10.03.2021)
5. Місюра А. О., Паливода В. О. Аналітична записка: Концептуальні підходи НАТО та ЄС до забезпечення стійкості держави і суспільства у сфері національної безпеки. *Відділ проблем національної безпеки Національний інститут стратегічних досліджень*. 2018. С. 5–12. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2018-04/NATO-ES-stiykist-59383.pdf> (дата звернення: 10.03.2021)
6. Стефанішина О.В. План дій щодо членства в НАТО для України зміцнить всю систему трансатлантичної безпеки. *Урядовий портал України*. 2020. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/pl-transatlantichnoyi-bezpeki-olga-stefanishina> (дата звернення: 10.03.2021)
7. Стратегічна концепція «Активне залучення, сучасна оборона». *NATO*. 2010. URL: https://www.nato.int/cps/uk/natolive/official_texts_68580.htm (дата звернення: 10.03.2021)
8. Стратегічні концепції. *NATO*. 2020. URL: https://www.nato.int/cps/ru/natohq/topics_56626.htm (дата звернення: 10.03.2021)
9. Україна вперше бере участь у переговорах голів МЗС Східного флангу НАТО на тлі загроз із боку Росії – Кулеба. *Радіо Свобода*. 24 квітня 2021. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-ukraine-nato-kuleba/31218625.html> (дата звернення: 10.03.2021)
10. PierreMorcos. NATO in 2030: Charting a New Path for the Transatlantic Alliance. *Center of Strategic and International Studies*. 2020. URL: <https://www.csis.org/analysis/nato-2030-charting-new-path-transatlantic-alliance> (дата звернення: 10.03.2021)
11. Trump Warns NATO Allies to Spend More on Defense, or Else. *New York Times*. 2018. URL: <https://www.nytimes.com/2018/07/02/world/europe/trump-nato.html> (дата звернення: 10.03.2021)
12. US fully committed to NATO, to work with EU: Biden. *Anadolu Agency*. 2021. URL: <https://www.aa.com.tr/en/americas/us-fully-committed-to-nato-to-work-with-eu-biden/2150912#> (дата звернення: 10.03.2021)
13. NATO 2030: United for a New Era. *Analysis and Recommendations of the Reflection Group Appointed by the NATO Secretary General*. 2020. P. 5–45.

Kyrik O. M. – Student of the Faculty of International Relations, Political Science and Sociology of the Odessa I. I. Mechnikov National University

NATO 2010 Strategic Concept and Modern Challenges

The article is devoted to the analysis of NATO's 2010 Strategic Concept and its relevance to current security threats. The article analyzes NATO's cooperation with other structures such as the UN and the EU. The author paid particular attention to clarification of the Russia's hybrid aggression, the issue of ensuring security in the Black Sea region and China's growing ambitions to become the world's leading global technological superpower.

Key words: Strategic concept, NATO, UN, EU, China, Russia, Euro-Atlantic security, terrorism, Black-Sea region, Ukraine.

*Рекомендовано до друку
– к. політ. н., доцентом Максименко І. В.*

Стаття надійшла 11.05.2021